

LähiTapiola Pääkaupunkiseutu
Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

y-tunnus: 2647339-1

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2023.....	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	4
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	5
5 Tulevaisuuden näkymät.....	5
6 Hallinto ja vastuullisuus.....	6
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	8
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023	9
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Pääkaupunkiseutu	9
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	25
10 Riskienhallinnan liitetiedot	31
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	36
Tilinpäätösmerkintä	37

Hallituksen toimintakertomus 2023

LähiTapiola Pääkaupunkiseutu Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pääkaupunkiseutu) kotipaikka on Helsinki ja y-tunnus 2647339-1. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Pääkaupunkiseutu kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyrittäjäryhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus 0211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Vuonna 2023 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, korkea inflaatio, kohooneet markkinakorot ja energian hintapiikit aiheuttivat epävarmuutta talouteen. Loppuvuotta kohti epävarmuus rahoitusmarkkinoilla helpottui inflaation hidastuessa ja keskuspankkien koronnostojen päätyttyä. Epävarmuuksista huolimatta vuodesta 2023 muodostui tuloksellisesti yhtiöllemme hyvä.
- Vakavaraisuutemme** säilyi vahvana ja **liiketulos** kehittyi positiivisesti olleen 15,2 miljoonaa euroa (4,9 milj. € v. 2022). Tulokset tuki erityisesti hyvä sijoitustoiminnan tulos. Myös maksutulon kasvu jatkui vahvana.
- Vahinkovakuuttamisessa** vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Jo useampi kuin joka kolmas suomalainen auto on liikennevakuutettu LähiTapiolassa. Myös maatilavakuuttamisessa olemme markkinajohtaja.
- Keskinäisenä yhtiöryhmänä käytämme tuloksemme vakavaraisuuden vahvistamiseen, omistaja-asiakkaidemme tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen sekä asiakashyödyn kasvattamiseen. Vuonna 2023 jatkoimme merkittäviä panostuksia järjestelmäudistuksiin, digitaalisiin palveluihin sekä automaatioon.
- Vuonna 2023 LähiTapiolan vastuullisuustyön integroitumista yhtiöiden arkeen vauhditettiin kokoamalla vastuullisuustavoitteemme LähiTapiolan vastuullisuusohjelmaksi. Ohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet vuoteen 2026 soakka. Haluamme lisätä vahinkojen ennaltaehkäisytyömme vaikuttavuutta, varautua

uusien riskeihin ja vahvistaa edelleen asemaamme vastuullisena sijoittajana.

Vakuutustoiminnan volyymi ja kannattavuus	2023	2022
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	130,4	125,9
Muutos %	3,6	4,7
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	3,4	7,2
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	96,7	93,5
Riskisuhde, %	64,1	62,2
Toimintakulusuhde, %	32,6	31,3
Korvaukset ja asiakasedut	2023	2022
Maksetut korvaukset, milj. eur.	89,1	80,7
Omaetu, milj. eur.	10,7	10,4
S-bonus, milj. eur.	3,8	3,4
Tulos ja vakavaraisuus	2023	2022
Liiketulos, milj. eur.	15,2	4,9
Kokonaistulos, milj. eur.	13,2	-12,1
Vakavaraisuussuhde, %	267,8	292,2

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkeileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2022 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluisia. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskantamme muodostuu henkilö- ja maatala-asiakkaista sekä pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

Yhtiömme toiminnassa ja toimintakulttuurissa tulee näkyä, että LähiTapiola on olemassa asiakkaitaan varten. Tavoitteenamme on tuottaa mahdollisimman suurta asiakashyötyä - yhä kilpailukykyisempään hintaan. Asiakashyötyjen kehittymistä seurataan entistä tarkemmalla tasolla. Osana digitaalista kehittämistä paransimme sekä henkilö- että yritysasiakkaidemme verkkopalveluja ja uudistimme LähiTapiola.fi-sivustomme. Digitaalisia palveluja kehittämällä helpotamme asiakkaiden itseasiointia, mutta varmistamme samalla asiantuntijapalvelun riittävän laajan saatavuuden monimutkaisempien asioiden hoidossa. Omistaja-asiakkaidemme tyytyväisyydestä kertoo osaltaan alhainen asiakaspoistuman taso sekä asiakkuuden NPS:n parantuminen. Mitattava vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistus etenee suunnitelmien mukaisesti.

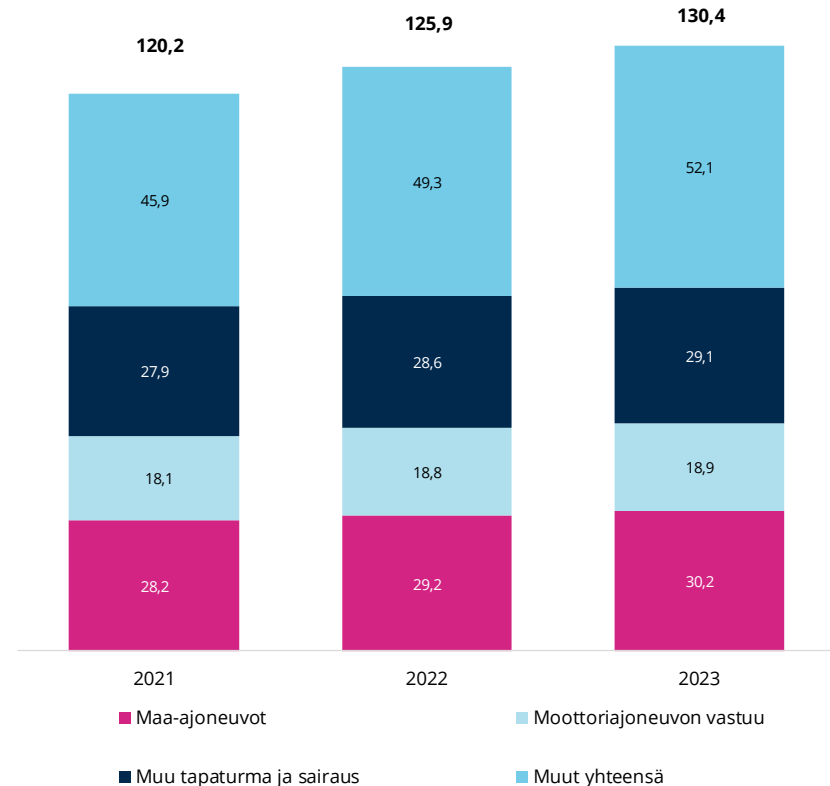
Ensivakuutuksen maksutulomme oli 130,4 miljoonaa euroa (125,9 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen 3,6 prosenttia. Maksutulon kasvua tukivat korkea asiakaspysyvyys ja asiakashankinta kaikissa asiakassegmenteissä.

Vahvistimme vuoden 2023 aikana asemaamme liikennevakuutuksen markkinajohtajana: vakuutussopimusten määrällä mitattuna LähiTapiola-ryhmän markkinaosuus oli vuoden lopussa yli 36 prosenttia. LähiTapiola-ryhmä on myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 65 prosentin markkinaosuudella tilojen pääasiallisena vakuutusyhtiönä.

Korvauskulut kasvoivat vuonna 2023 ja varsinaisen vakuutustoiminnan kannattavuutta kuvaava riskisuhde oli pitkän aikavälin tavoitetasolla. Vahinkojen määrä kasvoi useissa vakuutuslajeissa yhteiskunnallisen aktiviteetin lisääntyä ja henkilövakuutuksissa myös hoitovelan purkautuminen ja Kela-korvausten leikkaukset lisäsivät maksettuja korvauksia. Korkea inflaatio kasvatti korvauskuluja, kun työpanosten ja materiaalien hinnat nousivat laajasti eri palveluntuottajilla.

LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 88,8 miljoonaa euroa (83,0 milj. €) ja **riskisuhteemme** ilman perustekorkokulua 64,1 prosenttia (62,2 %). Omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja sattui 3 kappaletta (3 kpl). Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 89,1 miljoonaa euroa (80,7 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuina 10,7 miljoonaa euroa (10,4 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 3,8 miljoonaa euroa (3,4 milj. €).

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, inflaatio sekä panostukset liiketoiminnan kehittämiseen ovat vaikuttaneet yhtiömme toimintakuluihin. Toimintakulumme olivat 39,6 miljoonaa euroa (36,9 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme nousi 1,3 prosenttiyksikköä ja oli 32,6 prosenttia (31,3 %).

Haastavasta vahinkokehityksestä huolimatta vahinkovakuutustoimintamme on pysynyt kannattavana. **Vakuutustekninen katteemme** ennen tasoitusmäärän muutosta oli 3,4 miljoonaa euroa (7,2 milj. €). **Yhdistetty kulusuhteemme** ilman perustekorkokokulua oli 96,7 prosenttia (93,5 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 5,0 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitusmäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrattu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudessakin.

Vuosi 2023 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, inflaatio ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät talouksien ja rahoitusmarkkinoiden näkymiä. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla epävarmuus helpotti inflaation hidastuessa ja keskuspankkien lopettaessa koronnostot. Samalla rahataloudelliset olosuhteet kevenivät korkojen laskun, yrityslainojen riskilisten kutistumisen ja osakemarkkinoiden vahvistumisen myötä. Kokonaisuutena osakkeiden ja joukkovelkakirjalainojen toteutuneet tuotot muodostuivat lopulta poikkeuksellisen vahvoiksi. Valuuttamarkkinoilla euro vahvistui dollaria vastaan, mikä heikensi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit jatkoivat ohjauskorkojen nostoja vuoden kolmannelle neljännekselle saakka. Vaikka yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, Yhdysvaltain talouskasvu on jatkanut vahvana. Euroalueella tilanne on sitä vastoin huolestuttava ja Kiinan talouden kehitys on ollut pettymys. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaalityönteeseen 6–18 kuukauden viipeellä, jonka seurauksena maailmantalous voi yllättää negatiivisesti vuonna 2024. Sijoitusmarkkinoiden ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta mahdollisen taantuman syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Vuodesta 2023 muodostui lopulta sijoituksellisesti hyvä LähiTapiola Pääkaupunkiseudulle, kun sekä osake- että korkosijoitukset tuottivat selvästi positiivisesti. Ainoastaan kiinteistösijoituksissa tuotot jäivät negatiivisiksi. **Sijoitustoiminnan nettotuotto** käyvin arvoin oli 11,4 miljoonaa euroa (-2,3 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 2,8 prosenttia (-5,5 %). Sijoituksista yli 45,2 prosenttia oli osakesijoituksiin luokiteltavia.

Sijoitustoiminta

	2023	2022
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	2,8	-5,5
Korkosijoitukset	7,6	-12,9
Osakesijoitukset	5,4	-0,6
Kiinteistösijoitukset	-11,7	3,3
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	37,1	39,6
Osakesijoitukset	45,2	41,4
Kiinteistösijoitukset	17,6	19,0
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	325,1	321,5

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor's antoi 17.10.2023 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle luokituksen A vakain näkymin. Luokitukseen vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloksellisuus edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2022. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa Vakuutusyhtiölain mukaisen vakuutusyhtiöryhmän sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän. Ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola Vahinkoyhtiön tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisäateisen tilintarkastuksen piiriin.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen veloitettaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

Yhteisvastuusopimuksessa on sovittu myös siitä, että LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön ja ryhmän varainhoitoyhtiöiden (LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorasat Oy) vakavaraisuutta tuetaan tarvittaessa vastaavin periaattein takuu- ja osakepääomaosuuksien mukaisissa suhteissa. Myös LähiTapiola Rahoitus

Oy:n vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan soveltuvin osin yhteisvastuusopimuksen periaatteita. Nämä yhtiöt eivät kuitenkaan ole yhteisvastuusopimuksen osapuolia, eivätkä ne näin ollen voi sopimukseen vedoten vaatia lisäpääomitusta.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa ja tällä hetkellä ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on vahvalla tasolla. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2023 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2024 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 267,8 prosenttia (292,2 %). Yhtiömme vakavaraisuussuhde heikkeni hieman tilikauden aikana, pysyen kuitenkin vahvalla tasolla. Vakavaraisuussuhteen muutokseen vaikutti erityisesti osakemarkkinan myönteisen kehityksen myötä kasvaneet markkinariskit sekä korkotason lasku, joka nosti vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likvideettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likvideettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin sekä jälleenvakuutussojjiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutusosalalla samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliikumet, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Suomen vaisu talouskehitys alkuvuonna 2023 sekä syksyn heikot tilastotiedot ja luottamusindikaattorit vahvistavat kuvaa finanssisektorin haastavasta toimintaympäristöstä. Suomen bruttokansantuotteen osalta ennustetaan edelleen heikkoa kehitystä vuonna 2024. Inflaation ja korkojen säilyminen korkeammalla tasolla ennakoitua pidempään voi hidastaa talouskasvun alkamista. Toimintaympäristön riskejä talouskehitykselle luovat myös esimerkiksi geopoliittiset jännitteet, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, energiahintojen kehitys, kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden mahdolliset häiriöt sekä kotitalouksien korkea velkaantuminen. Energiahintojen ja elinkustannusten yleinen nousu sekä korkojen kohoaminen heikentävät finanssisektorin asiakkaiden maksukykyä. Vaikka palkansaajien nimellisansioiden kehitys on säilynyt hyvänä, inflaatio pienentää jatkossakin kotitalouksien reaalisia tuloja ja käytettävissä olevia varoja. Korkeammat korot ja heikkenevä talous voivat myös vähentää palveluiden kysyntää merkittävästi.

Toimintaympäristön epävarmuudet ja erilaisten finanssisektoriin kohdistuvien sokkien toteutuminen altistavat rahoitusmarkkinat äkillisille markkinaheilaheluille. Toteutuessaan varallisuuserien negatiiviset hinnanmuutokset esimerkiksi osake- ja velkakirjamarkkinoilla kasvattaisivat yhtiöiden sijoitustappioita. Lisäksi kiinteistösektorin ja rakennusalan tilanne on erityisen heikko, mikä kasvattaa sekä luottoriskejä että kiinteistösjoitusten arvostuksiin liittyviä riskejä.

Pidemmillä tähtäimellä finanssisektorin toimijoita haastavat epävakaa taloudellisen toimintaympäristön lisäksi pitkäaikaiset muutostrendit, kuten ilmastonmuutoksen vaikutukset (ESG-riskit) ja niiden ehkäisyyn tähtäävät toimet, demografiset muutokset, digitalisaatio, uudet teknologiat, tuotteet ja toimintatavat sekä kyberriskit.

LähiTapiola-ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Kansantalouden näkymät vuodelle 2024 ovat heikohkot, mutta vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on varovaisen myönteinen. Maltillistuva inflaatio ja vuonna 2024 realisoituvat palkankorotukset parantavat kuluttajien ostovoimaa. Työttömyyden merkittävää kasvua ei ole nähtävissä lyhyellä aikavälillä.

Geopoliittiset riskit ovat edelleen korkealla tasolla. Venäjän aloittama hyökkäyssota on pysyvästi muuttanut Euroopan turvallisuustilannetta ja vastakainasettelu demokratioiden ja itsevaltaisten valtioiden välillä kärjistyy. Sijoitusmarkkinoilla voidaan nähdä voimakkaita heilahteluja.

Kotimaisessa vahinkovakuutusmarkkinassa asiakasuskollisuus on korkealla tasolla ja vakuutusturvasta ei olla tinkimässä ensimmäisenä. Asiakasomisteisena yhtiönä LähiTapiola kehittää palveluitaan asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Digitaalisen murroksen myötä verkkopalvelujen kehitykseen panostetaan merkittävästi.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspanostukset kohdistuvat perusjärjestelmäudistukseen, taloudellisen hyödyn kasvattamiseen omistaja-asiakkaillemme sekä asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2024 ovat edelleen epävarmat. Suurimmat riskit liittyvät politiikkaan ja geopolitiikkaan. Yli puolet maailman väestöstä äänestää kuluvana vuonna vaaleissa ja tulokset voivat aiheuttaa merkittävää epävakautta toimintaympäristöön. Tärkeimmät vaalit pidetään Yhdysvalloissa, jossa maalle valitaan uusi presidentti. Myös geopolitiikan osalta tilanne on aikaisempaa haastavampi: Venäjän hyökkäyssota jatkuu, Lähi-

idän kriisi uhkaa eskaloitua ja Taiwanin tilanne on vaarassa kiristyä entisestään.

Suhdanneäkymä on sen sijaan edellisvuotta parempi. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat jo talouden elpymisodotuksista, mutta Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Lähi-idän tilanteen eskaloituminen ja sitä kautta raaka-aineiden hintojen uusi nousu kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi johtavien keskuspankkien liiallinen viivyttely rahapolitiikan kevenysten aloittamisessa ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Vuosi 2024 tiivistyy sijoituksellisesti todennäköisesti siihen, ehtivätkö inflaatio ja korkotasot laskemaan riittävän nopeasti vai aiheuttavatko rahapolitiikan viime vuosien kiristykset taantuman lopulta myös Yhdysvaltoihin. Maailmanlaajuinen taloustaantuma yhdistettynä pörssiyritysten tulostason laskuun vetäisi todennäköisesti myös maailman pörssit laskuun ja aiheuttaisi sitä kautta sijoittajille tappioita. Toisaalta inflaation nopea lasku mahdollistaisi rahapolitiikan merkittävän keventämisen jo tämän vuoden aikana, jolloin sijoitusvuodesta voisi tulla hyvinkin.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymin sisältyä edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskulkuihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutusnottajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyritysryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakerptomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyh-tiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Pääkaupunkiseudun yhtiökokous pidettiin 25.5.2023. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2022, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomallimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutusnottajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Erkki Pärssinen (puheenjohtaja), Fadumo Ali, Ida Andersson (päätyi 25.5.2023), Heidi Ekholm-Talas, Kati Heinänen-Rautee, Rosa Humaloja, Esa Juvonen, Jean Karavokyros, Liisa Karvonen, Matti Kossila, Olavi Kujanen, Sani Leino (päätyi 25.5.2023), Veli-Matti Liimatainen, Tomas Lönnberg, Marja Makkonen, Jani Michelsson, Juha Ojajärvi (alkaen 25.5.2023), Susanna Paloheimo, Mika Poutala, Markku Raitanen, Petri Rajaniemi, Susanna Rantanen, Paavo Räisänen, Hannu Saastamoinen (alkaen 25.5.2023), Tuomo Sertti, Aide Tönts, Tiina Toskovic, Sanna Tulokas, Arne Töllinen, Markku Vauhkonen, Emma-Stina Vehmanen ja Antti Vimpari sekä Saija Äikäs (alkaen 25.5.2023).

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston sekä hallituksen henkilövalintoja.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Erkki Pärssinen (puheenjohtaja), Heidi Ekholm-Talas, Kati Heinänen-Raute, Matti Kossila, Sanna Tulo-kas ja Antti Vimpari.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2023 hallituksen puheenjohtajana toimi Tom Nickels, varapuheenjohtajana Jari Tuovinen ja jäsenenä Joakim Karske, Mika Makkonen (20.6.2023 lukien), Rosa Noste ja Satu Yrjänen. Janne Kaippio Aho erosi hallituksen jäsenen tehtävästä 19.5.2023.

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.4 Johtoryhmä

LähiTapiola Pääkaupunkiseudun johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat Harri Mattinen (puheenjohtaja), Sakari Pehkonen, Miska Ahonen, Sami Häsä (30.6.2023 asti), Sami Peura (1.9.2023 lukien), Jussi Rossi, Marko Tolonen ja Taru Dudley.

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Pääkaupunkiseudun toimitusjohtajana toimii Harri Mattinen.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Pääkaupunkiseudun tilintarkastajana jatkaamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Petter Westerback, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Pääkaupunkiseutu on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Pääkaupunkiseudun lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Pääkaupunkiseudun henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 161 (162) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmästä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiön strategiasta. Johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiointi perustuu yhtiöryhmän asiakaskokemuksen strategisiin tavoitteisiin, joita mitataan useamman vuoden jaksolta.

LähiTapiola Pääkaupunkiseudun ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2023 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiolan vastuullisuustyötä ohjaa LähiTapiolan ryhmästrategia ja Omis-tajatahto. Ydinliiketoimintomme, vakuuttaminen ja sijoittaminen, ovat myös vastuullisuustyömme tärkeimmät välineet. Vakuuttajana vahvistamme suo-malaisen yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta. Vastuullisena sijoittajana jätämme positiivisen jälkemme maailmaan.

Vastuullisuus on LähiTapiolalle kannattavan ja pitkäjänteisen liiketoiminnan välttämätön edellytys. Tärkein tehtävämme on tarjota riittävää ja kohtuuhin-taista vakuutusturvaa myös muuttuvien riskien maailmassa. Vastuullisuuden vaikuttavuuden parantaminen on yksi LähiTapiolan strategiakauden 2022–2026 viidestä tavoitteesta. Haluamme olla vaikuttavan vastuullisuuden suun-nannäyttäjä toimialallamme, kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan-ryhmän vastuullisuusohjelma 2022–2026 ohjaa myös LähiTa-piola Pääkaupunkiseudun vastuullisuustyötä. Vastuullisuusohjelma määritte-lee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet.

LähiTapiola-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävä vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan vastuulliset toimintatavat, jotka tukevat YK:n kestävä kehityksen ja Pariisin ilmastopimuksen tavoitteita. LähiTapiola Varainhoito -konserni on sitoutu-nut YK:n tukemiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Res-ponsible Investment).

Ryhmän vastuullisuuden ohjausryhmä ohjaa vastuullisuuden kehittämistä, vastuullisuusohjelman toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten en-nakoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee säännöllisesti kokoontuva hallin-non edustajien vastuullisuustyöryhmä.

LähiTapiola on merkittävä valtakunnallinen ja alueellinen lahjoittaja. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt tukivat erilaisia yhteisöjä 3,2 miljoonalla eurolla. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt lahjoittivat yhteensä 459 000 euroa mielen hyvinvointia tukeviin hankkeisiin ja matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita tar-joaville toimijoille. Paikallisyhteisöjen ja haja-asutusalueiden arjen turvalli-suutta parantavia hankkeita sekä vapaaehtoisen pelastustoiminnan turvaa-mista ympäri Suomen yhtiöt tukivat 445 000 eurolla.

Yhtiö antoi toimialueellaan käyttörahaslahjoituksena yhteensä 1000 euron LähiLahjan sadalle lasten ja nuorten harrastustoimintaa tukevalle kohteelle (urheiluseura tai yhdistys). Lisäksi käyttörahaslahjoituksena annettiin mie-

lenterveyttä edistäviin ja yksinäisyyttä ehkäiseviin kohteisiin Suomen Punai-selle ristille /Helsingin ja Uudenmaan piirin ystävötoimintaan 10.000 euroa ja Mieli ry:lle 20.000 euroa. Lasten ja nuorten liikuntaa tukeviin kohteisiin ja vä-hävaraisten lasten ja nuorten liikunnan tukemiseen tehtiin käyttörahaslah-joitukset HNMKY:lle 10.000 euroa, HJK ry:lle 10.000 euroa, Esport Oilers ry:lle 30.000 euroa ja Tapiolan Hongalle 10.000 euroa.

Kerromme LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2023 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Pääkaupunkiseudun yhtiökokoukselle, että vuo-den 2023 tilikauden voitto, 11 794 778,90 euroa, siirretään varmuusrahas-toon, josta maksetaan takuupääoman korkona 1 615 003,69 euroa ja siirre-tään käyttörahastoon 589 738,95 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma, eur.	79 158 218,38
Takuupääoma	56 866 327,11
Varmuusrahas-to	20 750 153,98
Käyttörahas-to	1 541 737,29

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	1	130 364 505,28	125 872 626,59
Jälleenvakuuttajien osuus		-7 113 866,39	-6 184 611,53
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla		123 250 638,89	119 688 015,06
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-1 912 231,00	-1 923 236,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 058,00	2 058,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		-1 914 289,00	-1 921 178,00
Vakuutusmaksutuotot yhteensä		121 336 349,89	117 766 837,06
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset		-99 623 655,01	-89 978 629,38
Jälleenvakuuttajien osuus		3 906 194,49	1 527 995,03
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-95 717 460,52	-88 450 634,35
Korvausvastuun muutos		9 215 505,00	4 246 925,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 341 158,36	1 233 007,06
Korvausvastuun muutos yhteensä		6 874 346,64	5 479 932,06
Korvauskulut yhteensä		-88 843 113,88	-82 970 702,29
Liikekulut	3	-29 119 999,17	-27 613 275,87
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		3 373 236,84	7 182 858,90
Tasoitusmäärän muutos		0,00	-1 630 694,00
Vakuutustekninen kate	2	3 373 236,84	5 552 164,90
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutustekninen kate		3 373 236,84	5 552 164,90
Sijoitustoiminnan nettotuotot			
Sijoitustoiminnan tuotot	4	16 396 681,95	11 149 674,44
Sijoitustoiminnan kulut	4	-5 028 517,19	-13 421 028,42
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä		11 368 164,76	-2 271 353,98
Muut tuotot			
Muut	4	5 524 104,82	5 774 710,55
Muut kulut			
Muut	4	-5 067 970,65	-5 736 228,61
Voitto varsinaisesta toiminnasta		15 197 535,77	3 319 292,86
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		15 197 535,77	3 319 292,86
Tuloverot			
Tilikauden vero		-3 036 739,27	-605 489,29
Aikaisempien tilikausien verot		-366 017,60	-168 617,12
Tuloverot yhteensä		-3 402 756,87	-774 106,41
TILIKAUDEN VOITTO		11 794 778,90	2 545 186,45

8.2 Tase, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

VASTAAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	7	9 133 696,66	8 548 283,31
Sijoitukset			
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	6		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		136 485 159,62	130 298 877,66
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä yhteensä		136 485 159,62	130 298 877,66
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	6	160 293 394,23	160 422 040,92
Rahoitusmarkkinavälineet		2 150 000,01	2 399 876,77
Muut sijoitukset yhteensä		162 443 394,24	162 821 917,69
Sijoitukset yhteensä		298 928 553,86	293 120 795,35
Saamiset	12		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutusentajilta		24 274 481,24	22 784 819,05
Ensivakuutustoiminnasta yhteensä		24 274 481,24	22 784 819,05
Jälleenvakuutustoiminnasta		1 783 781,94	791 657,76
Muut saamiset		1 925 006,19	2 170 851,53
Saamiset yhteensä		27 983 269,37	25 747 328,34
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	7	268 188,08	355 870,21
Muut aineelliset hyödykkeet		256 129,20	246 889,32
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		524 317,28	602 759,53
Rahat ja pankkisaamiset		6 442 832,41	6 640 836,13
Muu omaisuus yhteensä		6 967 149,69	7 243 595,66
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		88 025,99	64 131,04
Muut siirtosaamiset		212 666,92	560 967,86
Siirtosaamiset yhteensä		300 692,91	625 098,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ		343 313 362,49	335 285 101,56

VASTATTAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	8		
Takuupääoma		56 866 327,11	56 866 327,11
Muut rahastot		12 112 116,06	9 636 929,61
Tilikauden voitto/tappio		11 794 778,90	2 545 186,45
Oma pääoma yhteensä		80 773 222,07	69 048 443,17
Vakuutustekninen vastuuvulka			
Vakuutusmaksuvastuu		48 058 221,00	46 145 990,00
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	-2 058,00
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä		48 058 221,00	46 143 932,00
Korvausvastuu		133 209 850,00	142 425 355,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-6 722 449,78	-9 063 608,14
Korvausvastuu yhteensä		126 487 400,22	133 361 746,86
Tasoituspääoma		74 541 972,00	74 541 972,00
Vakuutustekninen vastuuvulka yhteensä		249 087 593,22	254 047 650,86
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	10	10 709,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä		10 709,00	0,00
Velat	12		
Ensivakuutustoiminnasta		2 497 089,97	2 895 591,76
Jälleenvakuutustoiminnasta		8 190,78	17 634,66
Muut velat		7 740 423,19	6 017 112,85
Velat yhteensä		10 245 703,94	8 930 339,27
Siirtovelat	12	3 196 134,26	3 258 668,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		343 313 362,49	335 285 101,56

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	15 197 535,77	3 319 292,86
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvulan muutos	-4 960 057,64	-1 928 060,06
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	-5 927 872,37	12 166 918,65
Pakollisten varausten muutos	10 709,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	1 754 340,91	1 833 027,27
Muut oikaisut	403 303,20	-3 550 605,03
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	6 477 958,87	11 840 573,69
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-1 911 535,04	-1 576 315,45
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	1 252 830,67	-1 883 641,22
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	5 819 254,50	8 380 617,02
Maksetut välittömät verot	-3 402 756,87	-774 106,41
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	2 416 497,63	7 606 510,61
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	120 113,86	-6 304 430,72
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	-403 303,20	3 550 605,03
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-2 261 312,01	-1 838 701,65
Investointien rahavirta yhteensä	-2 544 501,35	-4 592 527,34
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-70 000,00	-3 171 767,79
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-70 000,00	-3 171 767,79
Rahavarojen muutos	-198 003,72	-157 784,52
Rahavarat tilikauden alussa	6 640 836,13	6 798 620,65
Rahavarat tilikauden lopussa	6 442 832,41	6 640 836,13

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2023	2022	2021	2020	2019
Liiketulos	15,2	4,9	15,0	6,8	-3,3
Kokonaistulos	13,2	-12,1	25,4	11,1	5,8
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	2,8	-5,5	5,6	2,2	6,6
Kokonaispääoman tuotto, %	3,8	-3,2	7,2	3,5	2,1
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	161	162	182,0	178,0	161,0
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	161	162	182,0	178,0	161,0
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	130,4	125,9	120,2	121,0	115,0
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %	72,7	70,1	72,1	73,4	88,1
Vahinkosuhte, %	73,2	70,5	72,9	74,4	89,3
Liikekulusuhte, %	24,0	23,4	22,4	22,1	24,2
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	96,7	93,5	94,5	95,5	112,3
Yhdistetty kulusuhte, %	97,2	93,9	95,2	96,5	113,5

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

1. Vakuutusmaksutulo	2023	2022
Ensivakuutus		
Kotimaasta	130 364 505,28	125 872 626,59
Ensivakuutus yhteensä	130 364 505,28	125 872 626,59
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	130 364 505,28	125 872 626,59
1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2023	2022
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	492 448,33	462 374,07
Jakojärjestelmämaksut	2 330 967,05	2 256 382,83
Vakuutusmaksuvero	24 887 479,33	24 256 895,78
Palosuojelumaksu	289 349,38	280 875,34
Liikenneturvallisuusmaksu	245 363,95	189 039,00
Yhteensä	28 245 608,04	27 445 567,02

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälle- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekkinen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus	2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu tapaturma ja sairaus	2023	29 096 167,26	28 430 244,26	-25 056 975,57	-6 816 472,24	-36 907,14	-3 480 110,69
	2022	28 557 273,77	28 324 773,77	-23 484 355,76	-6 504 469,43	-31 047,52	-1 695 098,94
	2021	27 948 897,87	27 681 977,87	-19 716 417,81	-6 166 051,25	-26 460,42	1 773 048,39
Moottoriajoneuvon vastuu	2023	18 946 830,77	18 901 571,77	-1 247 295,16	-4 530 257,93	-3 164 437,97	9 959 580,71
	2022	18 795 592,69	18 475 553,69	-2 404 262,92	-4 788 912,08	-1 727 335,58	9 555 043,11
	2021	18 148 409,12	18 544 712,12	-11 778 015,51	-4 539 751,88	-1 604 189,61	622 755,12
Maa-ajoneuvot	2023	30 200 499,57	29 825 887,57	-26 528 854,54	-6 924 909,06	48 056,59	-3 579 819,44
	2022	29 238 375,93	28 706 027,93	-24 870 830,90	-6 797 438,08	1 056 038,60	-1 906 202,45
	2021	28 228 635,18	28 430 866,18	-22 946 549,90	-6 443 777,21	-199 146,77	-1 158 607,70
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2023	2 814 041,92	2 779 785,92	-1 839 003,11	-632 549,22	-1 712,97	306 520,62
	2022	2 638 175,75	2 399 361,75	-1 549 869,45	-487 342,22	-1 363,20	360 786,88
	2021	2 135 182,80	2 020 475,80	-894 101,19	-461 986,39	-1 229,66	663 158,56
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2023	37 952 906,18	37 280 971,18	-28 251 134,60	-8 427 966,71	-1 223 273,36	-621 403,49
	2022	35 562 935,03	35 101 863,03	-25 247 002,33	-7 256 610,34	-1 995 110,79	603 139,57
	2021	33 333 342,54	33 434 112,54	-21 917 899,88	-6 879 059,44	-2 415 688,96	2 221 464,26
Vastuu	2023	5 746 256,77	5 707 837,77	-2 622 974,74	-1 433 778,74	-31 523,75	1 619 560,54
	2022	5 644 855,13	5 567 618,13	-3 534 670,98	-1 166 240,64	-27 404,35	839 302,16
	2021	5 280 345,01	5 224 743,01	-2 384 713,75	-1 105 563,00	464 080,45	2 198 546,71
Luotto ja takaus	2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oikeusturva	2023	4 622 237,04	4 556 565,04	-3 995 979,94	-1 108 467,48	0,00	-547 882,38
	2022	4 452 791,33	4 412 582,33	-4 074 863,21	-960 599,46	0,00	-622 880,34
	2021	4 261 353,46	4 241 423,46	-3 811 535,76	-910 620,87	0,00	-480 733,17
Muut	2023	985 565,77	969 410,77	-865 932,35	-246 995,37	-139 692,08	-283 209,03
	2022	982 626,96	961 609,96	-565 848,83	-208 458,57	-138 533,86	48 768,70
	2021	904 047,02	904 032,02	-980 880,17	-197 612,86	-62 091,87	-336 552,88
Ensivakuutus yhteensä	2023	130 364 505,28	128 452 274,28	-90 408 150,01	-30 121 396,75	-4 549 490,68	3 373 236,84
	2022	125 872 626,59	123 949 390,59	-85 731 704,38	-28 170 070,82	-2 864 756,49	7 182 858,90
	2021	120 240 213,00	120 482 343,00	-84 430 113,97	-26 704 422,90	-3 844 726,84	5 503 079,29
Jälleenvakuutus	2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2023	130 364 505,28	128 452 274,28	-90 408 150,01	-30 121 396,75	-4 549 490,68	3 373 236,84
	2022	125 872 626,59	123 949 390,59	-85 731 704,38	-28 170 070,82	-2 864 756,49	7 182 858,90
	2021	120 240 213,00	120 482 343,00	-84 430 113,97	-26 704 422,90	-3 844 726,84	5 503 079,29
Tasoituserämuutos	2023						0,00
	2022						-1 630 694,00
	2021						0,00
Vakuutustekkinen kate	2023						3 373 236,84
	2022						5 552 164,90
	2021						5 503 079,29

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain	2023	2022
Maksetut korvaukset	10 480 138,46	9 260 378,55
Liikekulut	29 119 999,17	27 613 275,87
Sijoitustoiminnan hoitokulut	602 556,81	402 125,12
Muut kulut	5 044 641,91	5 655 717,87
<i>Yhteensä</i>	<u>45 247 336,35</u>	<u>42 931 497,41</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut	2023	2022
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	7 240 482,20	6 915 398,96
Muut vakuutusten hankintamenot	7 470 904,13	7 743 368,03
	<u>14 711 386,33</u>	<u>14 658 766,99</u>
Vakuutusten hoitokulut	8 866 289,23	8 025 247,58
Hallintokulut	6 543 721,19	5 486 056,25
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-1 001 397,58	-556 794,95
<i>Yhteensä</i>	<u>29 119 999,17</u>	<u>27 613 275,87</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut	2023	2022
Palkat ja palkkiot	9 767 531,27	9 015 292,41
Eläkekulut	1 804 768,34	1 827 999,32
Muut henkilösivukulut	452 936,67	312 002,80
<i>Yhteensä</i>	<u>12 025 236,28</u>	<u>11 155 294,53</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	261 410,00	258 762,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	157 650,00	168 100,00
Eläkesitoumukset	Hallituksen jäsenten ja varajäsenten eläkeikä/eroamisikä on 70 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	126 350,00	95 300,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	161	162
------------	-----	-----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltynä toimeksiantoryhmittäin

	2023	2022
Tilintarkastus	11 479,39	10 493,34
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin 2 kohdassa		
Muut palvelut	59,08	0,00
Yhteensä	11 538,47	10 493,34

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2023	2022
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	5 320 877,50	4 163 764,25
Korkotuotot	847,83	-5,18
Yhteensä	5 321 725,33	4 163 759,07
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	143 113,30	1 736 891,32
Korkotuotot	384 761,98	234 760,85
Muut tuotot	734 920,01	682 285,07
Yhteensä	1 262 795,29	2 653 937,24
Yhteensä	6 584 520,62	6 817 696,31
Arvon alentumisten palautukset	8 596 551,27	417 552,71
Myyntivoitot	1 215 610,06	3 914 425,42
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	16 396 681,95	11 149 674,44
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Muut yritykset	-67 295,73	-54 712,57
Yhteensä	-67 295,73	-54 712,57
Kulut muista sijoituksista	-569 644,25	-364 451,93
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Saman konsernin yritykset	-12 156,13	-28,73
Muut yritykset	-91 828,92	-53 543,44
Yhteensä	-103 985,05	-53 572,17
Yhteensä	-740 925,03	-472 736,67
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-2 668 678,90	-12 584 471,36
Yhteensä	-2 668 678,90	-12 584 471,36
Myyntitappiot	-1 618 913,26	-363 820,39
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-5 028 517,19	-13 421 028,42
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnorotuksia ja niiden oikaisua	11 368 164,76	-2 271 353,98
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	11 368 164,76	-2 271 353,98

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2023	2022
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	5 460 053,75	5 710 593,87
Muut tuotot	64 051,07	64 116,68
<i>Yhteensä</i>	<u>5 524 104,82</u>	<u>5 774 710,55</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-5 044 641,91	-5 655 717,87
Muut kulut	-23 328,74	-80 510,74
<i>Yhteensä</i>	<u>-5 067 970,65</u>	<u>-5 736 228,61</u>

Taseen liitteet, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	136 485 159,62	136 485 159,62	146 482 813,72
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	160 293 394,23	160 293 394,23	169 918 297,40
Rahoitusmarkkinavälineet	2 150 000,01	2 150 000,01	2 156 606,76
	<u>162 443 394,24</u>	<u>162 443 394,24</u>	<u>172 074 904,16</u>
	<u>298 928 553,86</u>	<u>298 928 553,86</u>	<u>318 557 717,88</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>19 629 164,02</u>

Sijoitukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	130 298 877,66	130 298 877,66	141 578 868,30
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	160 422 040,92	160 422 040,92	170 829 342,07
Rahoitusmarkkinavälineet	2 399 876,77	2 399 876,77	2 386 430,65
	<u>162 821 917,69</u>	<u>162 821 917,69</u>	<u>173 215 772,72</u>
	<u>293 120 795,35</u>	<u>293 120 795,35</u>	<u>314 794 641,02</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää: Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			962,78
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>21 673 845,67</u>

6. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyriksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2023	2022
Hankintameno 1.1.	131 793 104,62	115 464 924,31
Lisäykset	8 458 544,05	21 881 674,11
Vähennykset	-2 410 001,63	-5 553 493,80
Hankintameno 31.12.	137 841 647,04	131 793 104,62
Arvon alentumiset 1.1.	-1 494 226,96	-1 142 643,55
Tilikauden arvonalentumiset	-247 556,51	-406 655,12
Arvon alentumisten palautukset	385 296,05	55 071,71
Arvon alentumiset 31.12.	-1 356 487,42	-1 494 226,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	136 485 159,62	130 298 877,66

6.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3) Espoo	3,2	745 350 325,58	73 881 193,69
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	1,6	13 559 515,69	3 424 562,99
LähiTapiola Rahoitus Oy	3) Espoo	1,9	108 584 461,58	1 506 571,72
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	3) Espoo	1,5	69 082 846,73	-4 491 713,39
Yhteensä			945 320 682,01	80 702 746,02

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3) Espoo	5,7	75 976 386,22	-5 960 983,43
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3) Espoo	6,3	23 664 786,88	540 856,13
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3) Espoo	10,2	12 945 870,51	-1 793 205,35
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3) Espoo	5,3	354,71	-68,50
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3) Espoo	5,3	69 149 885,83	5 403 947,01
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3) Espoo	4,1	189 236 716,13	10 950 872,89
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3) Espoo	3,4	74 314 628,14	3 196 732,79
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3) Espoo	2,3	210 501 815,28	4 878 641,78
LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky	3) Espoo	2,0	54 696 477,25	-4 321 879,67
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3) Espoo	6,4	556 517 019,43	18 154 569,24
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3) Espoo	5,6	41 683 912,15	-831 331,45
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3) Espoo	4,0	138 855,13	4 428,48
LähiTapiola Tontit I Ky	3) Espoo	4,0	43 663 936,93	2 563 936,85
LähiTapiola Tontit II Ky	3) Espoo	4,9	54 021 491,21	2 011 572,47
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3) Espoo	4,1	166 660 584,42	11 865 266,73
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3) Espoo	2,8	189 261 147,27	7 387 050,11
LähiTapiola Velkasijoitus III Ky	3) Espoo	0,7	10 599 937,31	-294 273,25
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3) Espoo	8,8	172 177 672,51	466 579,72
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3) Espoo	5,6	617 121 523,74	34 745 086,02
Tapiola KR IV Ky	3) Espoo	2,5	759 254,60	-91 183,26
Yhteensä			2 563 092 255,65	88 876 615,31

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoitajalle omistusyhteisyriksitys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoitajalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

6.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		182 972,00	424 997,47	424 997,47	
Yhteensä		182 972,00	424 997,47	424 997,47	
Sijoitusrahastot					
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans			4 872 792,39	4 872 792,39	Ranska
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A			2 245 263,14	2 259 743,68	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A			3 447 817,80	4 329 642,04	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG A			1 667 134,58	1 771 653,82	Suomi
LähiTapiola High Yield A			6 789 216,72	7 238 731,96	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A			1 089 086,55	1 099 784,37	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A			719 908,43	1 059 831,30	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A			1 982 552,63	2 241 021,89	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A			4 760 178,97	4 760 178,97	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A			11 871 040,76	11 871 040,76	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A			737 985,94	1 026 684,70	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A			1 885 116,04	2 069 275,09	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A			8 983 185,46	8 983 185,46	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A			2 914 362,14	3 700 124,59	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A			809 817,75	1 082 652,87	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A			5 735 702,26	5 735 702,26	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A			3 464 996,80	3 738 731,55	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A			1 230 415,56	2 575 424,11	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG A			1 268 560,27	1 436 316,19	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Eurooppa ESG IV B			3 981 566,31	5 088 390,23	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Pitkäkorko ESG IV B			12 925 928,09	12 925 928,09	Suomi
LähiTapiola Yhteisö USA ESG IV B			2 271 691,99	2 991 569,73	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Yrityskorko ESG IV B			15 052 266,28	15 052 266,28	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A			23 902 918,90	25 071 451,35	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund			4 196 927,39	4 196 927,39	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake			1 174 760,45	1 983 821,88	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake			768 921,20	931 254,92	Suomi
Seligson & Co Kehittyvät Markkinat A			2 895 052,18	2 923 747,54	Suomi
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF			1 678 132,38	1 708 776,00	Luxemburg
iShares EUR Govt Bond 15-30yr UCITS ETF			3 063 798,03	3 086 160,00	Irlanti
Muut			414 897,31	614 086,44	
Yhteensä			138 801 994,70	148 426 897,85	
Pääomasijoitusrahastot					
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky			3 603 809,01	3 603 809,01	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky			11 802 800,00	11 802 800,00	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky			3 277 048,48	3 277 048,48	Suomi
LähiTapiola Yhteiskuntakiinteistöt Suomi Ky			2 382 744,59	2 382 744,59	Suomi
Yhteensä			21 066 402,08	21 066 402,08	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		182 972,00	160 293 394,25	169 918 297,40	

7. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2023

	Aineettomat oikeudet ja Ennakkomaksut pitkävaikutteiset menot		Kalusto
Hankintameno 1.1.	14 340 213,92	1 455 263,00	1 959 393,59
Lisäykset	486 774,40	1 800 163,63	1 713,93
Vähennykset	-548 697,52	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	585 157,00	-585 157,00	0,00
Hankintameno 31.12.	14 863 447,80	2 670 269,63	1 961 107,52
Kertyneet poistot 1.1.	-7 247 193,61	0,00	-1 603 523,38
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	512 117,69	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-1 664 944,85	0,00	-89 396,06
Kertyneet poistot 31.12.	-8 400 020,77	0,00	-1 692 919,44
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 463 427,03	2 670 269,63	268 188,08

8. Oman pääoman muutokset ja arvonkorotusrahaston erittely

8.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2023	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2023
Takuupääoma	56 866 327,11	0,00	0,00	56 866 327,11
Varmuusrahasto	8 742 190,59	2 417 927,13	0,00	11 160 117,72
Käyttörahasto	894 739,02	127 259,32	-70 000,00	951 998,34
Tilikauden voitto	2 545 186,45	11 794 778,90	-2 545 186,45	11 794 778,90
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	69 048 443,17	14 339 965,35	-2 615 186,45	80 773 222,07

8.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

	31.12.2023
Tilikauden voitto	11 794 778,90
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	11 160 117,72
Käyttörahasto	951 998,34
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	23 906 894,96

9. Korvausvastuu

2023

2022

Korvausvastuun riittävyys

Muu tapaturma ja sairaus	2 523 626,82	2 975 491,87
Moottoriajoneuvon vastuu	12 686 653,55	10 729 863,91
Maa-ajoneuvot	-490 916,19	1 174 141,25
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	275 763,42	155 007,04
Palo- ja muu omaisuusvahinko	3 394 338,41	2 058 617,70
Vastuu	1 520 861,18	329 878,68
Oikeusturva	393 868,16	90 063,99
Muut	65 071,36	-117 185,47
	20 369 266,71	17 395 878,97

10. Muut pakolliset varaukset	2023	2022
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	10 709,00	0,00
	<u>10 709,00</u>	<u>0,00</u>
	<u><u>10 709,00</u></u>	<u><u>0,00</u></u>
11. Laskennalliset verovelat	2023	2022
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	981 150,00	1 084 350,00
	<u>981 150,00</u>	<u>1 084 350,00</u>
	<u><u>981 150,00</u></u>	<u><u>1 084 350,00</u></u>
12. Saamiset ja velat		
12.1 Saamisten erittely	2023	2022
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	37 873,36	27 302,49
	<u>37 873,36</u>	<u>27 302,49</u>
	<u><u>37 873,36</u></u>	<u><u>27 302,49</u></u>
12.2 Velkojen erittely	2023	2022
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	864 859,90	877 481,91
Muut velat	105 215,84	407 705,87
	<u>970 075,74</u>	<u>1 285 187,78</u>
	<u><u>970 075,74</u></u>	<u><u>1 285 187,78</u></u>
12.3 Siirtovelkojen erittely	2023	2022
Velat henkilöstölle	2 357 843,94	2 272 352,58
Muut siirtovelat	838 290,32	986 315,68
	<u>3 196 134,26</u>	<u>3 258 668,26</u>
	<u><u>3 196 134,26</u></u>	<u><u>3 258 668,26</u></u>

13. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut

Leasingvastuut

Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	121 078,30	109 209,37
Seuraavina vuosina maksettava määrä	96 060,12	104 188,65
	<u>217 138,42</u>	<u>213 398,02</u>

Vuokravastuut

Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	63 252,00	217 856,94
Seuraavina vuosina maksettava määrä	216 111,00	0,00
	<u>279 363,00</u>	<u>217 856,94</u>

Arvonlisäverovastuut

Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen

Konserniyritykset	742 612,53	850 517,17
Yhteistoimintayritykset	2 204 566,88	1 603 256,12
	<u>2 947 179,41</u>	<u>2 453 773,29</u>

Positiivinen alv-vastuu = alv-velka

Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen

Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu

- 10 v. tarkistuskausi

Muut ryhmän yritykset	66 872 306,53	78 779 260,49
	<u>66 872 306,53</u>	<u>78 779 260,49</u>

Muut vastuusitoumukset

Sijoitussitoumukset	34 833 440,04	38 088 912,23
	<u>34 833 440,04</u>	<u>38 088 912,23</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

14. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirirekisteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 13.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu

Tulosanalyysi

	2023	2022	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	121 336	117 767	3 570	3,0 %
Korvauskulut	-88 843	-82 971	-5 872	7,1 %
Liikekulut	-29 120	-27 613	-1 507	5,5 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	3 373	7 183	-3 810	-53,0 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	11 368	-2 271	13 640	-600,5 %
Muut tuotot ja kulut	456	38	418	1085,3 %
Liikevoitto	15 198	4 950	10 248	207,0 %
Tasoitusmäärän muutos	0	-1 631	1 631	-100,0 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	15 198	3 319	11 878	357,9 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-3 403	-774	-2 629	339,6 %
Kauden voitto	11 795	2 545	9 250	363,4 %
Liikevoitto	15 198	4 950	10 248	207,0 %
Arvostuserojen muutos	-2 045	-17 061	15 017	-88,0 %
Kokonaistulos	13 153	-12 111	25 264	-208,6 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2023

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	120,7	37,1	127,3	39,6	120,7	37,1	39,6
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Joukkovelkakirjalainat	114,2	35,1	120,6	37,5	114,2	35,1	37,5
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	6,5	2,0	6,7	2,1	6,5	2,0	2,1
Osakesijoitukset yhteensä	147,0	45,2	133,0	41,4	147,0	45,2	41,4
Noteeratut osakkeet ³⁾	32,6	10,0	20,4	6,4	32,6	10,0	6,4
Pääomasijoitukset ⁴⁾	108,3	33,3	106,3	33,1	108,3	33,3	33,1
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	6,1	1,9	6,3	1,9	6,1	1,9	1,9
Kiinteistösijoitukset yhteensä	57,3	17,6	61,2	19,0	57,3	17,6	19,0
Suorat kiinteistösijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	57,3	17,6	61,2	19,0	57,3	17,6	19,0
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	325,1	100,0	321,5	100,0	325,1	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	325,1	100,0	321,5	100,0	325,1	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,8

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualla

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.

Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2023

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			2023	2023	2022	2021	2020
	milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	9,5	124,5	7,6	-12,9	0,2	2,0	5,6
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	9,4	116,4	8,1	-13,8	0,2	2,2	6,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,1	8,1	0,9	-0,5	-0,4	0,1	0,8
Osakesijoitukset yhteensä	7,6	141,6	5,4	-0,6	12,8	3,0	9,3
Noteeratut osakkeet ³⁾	2,9	30,7	9,6	-16,5	24,3	4,0	23,2
Pääomasijoitukset ⁴⁾	4,8	104,7	4,6	4,7	8,3	2,7	3,9
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	-0,1	6,3	-2,4	12,0	5,0	1,0	4,0
Kiinteistösisijoitukset yhteensä	-7,3	62,1	-11,7	3,3	4,3	1,5	4,5
Suorat kiinteistösisijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kiinteistösisijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-7,3	62,1	-11,7	3,3	4,3	1,5	4,5
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	9,8	328,2	3,0	-5,4	5,7	2,3	6,8
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	9,3	328,2	2,8	-5,5	5,6	2,2	6,6

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösisijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Pääkaupunkiseutu Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pääkaupunkiseutu) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitiilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiötä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosvaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvo ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellis-arvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotuserusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutusella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Pääkaupunkiseudun toimitusjohtajan eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen. Muiden johtajien eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimosuhde on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuovelka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Finanssivalvonta vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 1,2 (vuoden 2022 tilinpäätöksessä 0,7) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatumisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2023 0,7 prosentista 1,2 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 6,2 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuuvelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkina-tuotto.

Vapaaehtoisten lajien korvausvastuun kollektiivilaskennan kertoimet päivitetiin ja liikennevakuutuksen kollektiivilaskennan laskentaryhmiä muutettiin vuonna 2023, mikä kasvatti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti 0,9 miljoonaa euroa. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutoksia, joiden kertaluonteinen vaikutus oli 0,2 miljoonaa euroa yhtiön korvausvastuuta kasvattava.

Laskuperustekorkoa nostettiin myös vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 3,0 miljoonalla eurolla. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin vuonna 2022 muutos, joka kasvatti vähäisesti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot
Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset, niiden oikaisut ja arvон muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio
+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz'in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
+ Arvonmuutokset kirjanpidossa
+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakauksessa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistöisijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ = & \frac{\text{Taseen loppusumma}}{\text{+ Sijoitusten arvostuserot}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisien arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa

olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhde

Vahinkosuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhde + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$\begin{aligned} & \text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja,} \\ & \text{ilman perustekorkokulua)} \\ = & \frac{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100 \end{aligned}$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttötymisen muutoksien riskit

- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyyssriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyyssriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyyssriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi ja vastuut

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja

toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomien ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa.

10.3 Riskien raportointi

Osana riskienhallintaprosessia yhtiön sisäisen riskienhallinnan raportoinnin tavoitteena on tarjota hallitukselle ja ylimmälle johdolle kattava näkymä ryhmän riskiasemasta ja varmistaa, että toteutetut riskienhallintatoimenpiteet ovat linjassa organisaation strategisten tavoitteiden kanssa. Informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä ajantasaisella dokumentaatiolla, joka sisältää tiedot käytettävistä laskentamenetelmistä sekä järjestelmistä. Tehokkaan riskienhallinnan takaamiseksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot ovat organisatorisesti eriytetty toisistaan.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutusasioihin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutussopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen

riittävytyteen, kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskinä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutusutkijoiden toiminnalla. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpidämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet. Asiakkaiden luotto- ja taustatiedot tarkistetaan ennen asiakasvalintaa.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Epäselvien vahinkojen selvittely on tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viiranomaisille.

Vastuueläntariffiriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuueläntariffin määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskeinä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriskinä sisältyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirralltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa on oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemuotoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei

saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määrätymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorko (1,2 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määrätymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvetka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti. Eläkemuotoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021 kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutuslajin varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutuslajien hankintaohjeen avulla. Jäl-

leenvakuutuslajien ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuslajin rakenne, vakuutuslajien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulatio sekä vakavaraisuusarvio. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutuslajikohtaiset omapäätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuutuslajiksi hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutuslajit hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutuslajin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.5 Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Sijoitustoiminnan riskit koostuvat markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskeistä.

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen tai kiinteistöjen hintojen, muutoksista. Keskittymäriskeiksi luetaan tässä markkinariskeiksi samoin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskittymäriskejä syntyy varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimialoittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion, johdannaissopimuksen tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskeillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskeä. Edellinen johtuu rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuudesta. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti.

Yhtiön hallitus käsittelee vähintään vuosittain tai tarvittaessa yhtiön sijoitussuunnitelman, jossa se määrittelee sijoitustoiminnan tavoitteet, markkinariskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat huomioden yhtiön vakavaraisuuden, strategiset tavoitteet, vakuutusvastuiden sijoitustoiminnalle aiheuttamat vaatimukset sekä taloudellisen toimintaympäristön. Sijoitusriskien otto konkretisoituu sijoitusten strategisessa allokaatiossa, joka sisältää sijoitusomaisuuden omaisuusluokkakohtaiset neutraalipainot ja sallitut vaihteluvälit. Suunnitelmassa kuvataan lisäksi muut sijoittamista ja sijoitusriskienottoa

koskevat rajoitteet, riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän vahinkovakuutusyhtiöiden (pl. Suomen Vahinkovakuutus Oy) välisessä yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan riskienoton ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Ryhmän taseenhallintatoiminto valmistelee yhtiöille sijoitusten strategista allokatiota koskevat esitykset. Taseenhallintatoiminto arvioi yhtiön valitsemman strategisen allokation sopivuutta hyödyntäen esimerkiksi erilaisia stressestejä ja antaa yhtiöille tätä koskevan lausunnon. Ryhmän taseenhallintakomitea seuraa yhtiöiden markkina- ja taseriskejä ja antaa tarvittaessa yhtiöille näitä koskevia suosituksia. Koska strateginen allokatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin taloudellisessa toimintaympäristössä, yhtiön vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyötystrategiassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa sääntelyn mukaisen selvityksen vastuvelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuskehikon viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokatiomuutoksilla.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten, korkojohdannaisten ja vastuiden arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteellinen korkoriski sijoitusten strategista allokatiota muodostettaessa.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja koventanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä luottokannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.6 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetelmällä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.7 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulli-

set tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 29. päivänä helmikuuta 2024

Tom Nickels
hallituksen puheenjohtaja

Jari Tuovinen
hallituksen varapuheenjohtaja

Mika Makkonen
hallituksen jäsen

Joakim Karske
hallituksen jäsen

Rosa Noste
hallituksen jäsen

Satu Yrjänä
hallituksen jäsen

Harri Mattinen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 18. päivänä maaliskuuta 2024

KPMG Oy Ab

Petter Westerback

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-02-29 16:14:06 (EET)

Tarkistuskoodi: 2ERRWQWLVXWJ4IMTMBM9W9GHQ5EFI061JKU
TACS85K7LR3IV6MDBHJWAJOBTRUOTOF29VQ2WBMA695GV38HBPR
IWCGJ5T5BGTXT9ZJ5OB7A98J8LAJPKYKK7NCGO14H12W

LähiTapiola Pääkaupunkiseutu Keskinäinen Vakuutusyhtiö toimintakertomus ja tilinpäätös 2023.pdf
(39 sivua)

7edd26d57f4c2e97e300d18b331992acdc87afe509439fae4925b206b968cea

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: Rosa Carolina Noste

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus
Tunnistamistapa: Pankkitunnistus
Identiteetin tarjoajan maa: FI
Varmenteen haltija: Vastuu Group Oy
Varmenteen liikkeellelaskija: Digi- ja väestötietovirasto

Rosa Carolina Noste

Allekirjoitettu 2024-02-29 15:35:53 (EET)

Rekisteröity koko nimi: Harri Mattinen

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus
Tunnistamistapa: Pankkitunnistus
Identiteetin tarjoajan maa: FI
Varmenteen haltija: Vastuu Group Oy
Varmenteen liikkeellelaskija: Digi- ja väestötietovirasto

Harri Mattinen

Allekirjoitettu 2024-02-29 15:36:12 (EET)

Rekisteröity koko nimi: Satu Tellervo Yrjänen

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus
Tunnistamistapa: Pankkitunnistus
Identiteetin tarjoajan maa: FI
Varmenteen haltija: Vastuu Group Oy
Varmenteen liikkeellelaskija: Digi- ja väestötietovirasto

Satu Tellervo Yrjänen

Allekirjoitettu 2024-02-29 15:36:28 (EET)

Rekisteröity koko nimi: Tom Esa Ingmar Nickels

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus
Tunnistamistapa: Pankkitunnistus
Identiteetin tarjoajan maa: FI
Varmenteen haltija: Vastuu Group Oy
Varmenteen liikkeellelaskija: Digi- ja väestötietovirasto

Tom Esa Ingmar Nickels

Allekirjoitettu 2024-02-29 15:36:46 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Mika Makkonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Mika Makkonen

Allekirjoitettu 2024-02-29 15:39:33 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Jari Ilmari Tuovinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Jari Ilmari Tuovinen

Allekirjoitettu 2024-02-29 15:46:47 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Joakim Birger Caius Karske**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Joakim Birger Caius Karske

Allekirjoitettu 2024-02-29 16:14:06 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Mobiilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobiilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkistamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistävättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistävättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkistamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)